

Skinnecyklen

Medlemsblad for VSVJ, Videbæk-Skjern Veteran Jernbane.

*Gammelt og nyt mødtes på jubilæumsdagen d. 18. november 1995 i Skjern .
DSB's IC3-tog og Vestbanens svenske skinnebusser (foto: Torben Buhl)*

VSVJ Videbæk-Skjern Veteran Jernbane

VSVJ, Videbæk-Skjern Veteran Jernbane blev stiftet d. 24. juni 1992 på foranledning af Videbæk Turistforening.

VSVJ har til formål at:

- restaurere og bevare jernbanestrækningen Skjern-Videbæk.
- give offentligheden mulighed for skinncykling på nævnte bane.
- drive veteranogtsdrift mellem Videbæk og Skjern.
- bidrage til jernbanens historie i og betydning for Vestjylland.
- arbejde for turismens fremme i de områder banen berører.

Kontingent:

150 kr. for medlemmer over 18 år.

75 kr. for medlemmer på 18 år og derunder.

Skinnecyklen

Nr. 1, 4. årgang.
Februar 1996

Skinnecyklen er medlems-
blad for Videbæk-Skjern
Veteran Jernbane.

Bladet udkommer fire
gange årligt.

Næste nr. udkommer:

Omkring 1. maj 1996.

Deadline, næste nr.:

Senest 15. april 1996.

Redaktion:

Kurt Moskjær Andersen,
Østerled 10b 1. tv.,
Nr. Nissum,
7620 Lemvig.
Tlf. 97 89 16 43

Tryk:

GL-Tryk, Nr. Nissum.

Kære medlem

Den første måned i et nyt år, bliver næsten altid brugt til at overveje de nytårsfortsæt man - mere eller mindre seriøst - fik lovet nytårsaften. Ofte må man dog erkende, at det ikke var i år man holdt op med at ryge eller hvad man nu lovede.

VSVI's nytårsfortsæt for det nye år må være, at den kommende sæson bliver lige så god som 1995-sæsonen. Som ved andre nytårsfortsætter, skal der gøres en indsats inden man ved næste årsskifte så kan se, om fortsættelsen blev opfyldt.

Det forgangne år var jubilæumsåret for Skjern-Videbæk banen. Den 18. november 1995 løb VSVI's jubilæumsarrangement af stablen i Skjern og Herborg. Omkring 30 personer havde trodset kulden og sneen, og om formiddagen fundet vej til Vestbanens skinnebusser i det gl. spor 1 på Skjern station. Der blev serveret kaffe, the og rundstykker i den varme motorvogn, hvor VSVI's næstfmd. Jakob Bechsgaard bød velkommen.

Herefter præsenteredes et 40-siders jubilæums-

Indhold

Siden sidst

Indlæg fra redaktøren _____ side 3

Jernbaneføljetonen, 3. del

"Kampen mod ulykken" af Emil Bønnelycke _____ side 8

Fra bestyrelsen

Indkaldelse til generalforsamling _____ side 13

Kalenderen

Aktiviteter og udflugter i VSVI _____ side 14

Arbejdsdage i VSVI's bane- og maskinafdeling _____ side 15

skrift omhandlende Skjern-Videbæk banen's historie fra 1920 og til idag. Skriftet er forfattet af kasserer Lars Stig Madsen og sekretær Kurt Moskjær Andersen, og det kan stadig købes for 25 kr., ved at rette henvendelse til sekretæren.

Herefter blev skinnebusserne startet op, og kursen blev sat mod nord. Flere af borgerne i Skjern gned sig i øjnene, da skinnebusserne krydsede Bredgade i Skjern. Efter ca. 2,5 km kørsel, returnerede skinnebusserne, da den nyanlagte stikvej syd for Skjern gjorde videre kørsel umulig. Vel returneret til Skjern station, blev kursen sat mod Ølgod, for at tilbyde de fremmødte en lidt længere tur ud i den dejlige vinterklædte vestjyske natur.

Arrangementet i Herborg med kørsel med sinnecykler og -biler, blev det desværre nødvendigt at aflyse, da sneen havde umuliggjort kørsel med så lette skinnekøretøjer.

Efterårets medlemsmøde blev holdt den 28. november 1995 i Herborg

skole, hvor Olav Skov viste et bredt udvalg af sine lysbilleder, bl.a. fra Lokomotivklubben KLK's udflugt til Skjern-Videbæk banen i 1969.

Kun ca. 10 medlemmer var mødt op til denne aften, hvor ingredienserne var nostalgiske billeder og spændende anekdoter. Olav Skov havde materiale nok til endnu en aften, da vi kun fik set et fåtal af hans 60.000 lysbilleder!

Efter flere opfordringer, er det blevet besluttet, at arrangere flere medlemsmøder om året, i første omgang én i kvartalet. Tilslutningen af medlemmer, afgør om det bliver en permanent ordning. Hvis nogle af medlemmerne ønsker at stå for en aften eller har forslag til et emne, vil vi i bestyrelsen meget gerne høre om det.

Den 9. december var der udkald til årets juletræstur på sinnecykler. Der var mødt 8 medlemmer op i det skønne vintervej. Det skulle dog hurtigt vise sig, at skinnerne også her var for fedtede til, at man kunne køre på sinnecykler.

FULDFARVEKOPIERING

Gerda Lauridsen

Østerled 6 Nr. Nissum
7620 Lemvig

Telefon 9789 1164

Telefax 9789 1990

Det blev istedet til en flot, omend lidt kold travetur fra overskæringen ved Damgaardsvej til Sædding station. Her ventede et glas varm gløgg og lune æbleskiver på de kolde medlemmer fra VSVI. Hos Birkelund Planter på Sædding station var der mulighed for at få købt de sidste dekorationer og advents-kranse, ligesom juletræet kunne findes her. Forhåbentlig bliver der tale om en fast tradition, der kan gentages hvert år i december måned.

Som omtalt i sidste nummer af "Sinnecyklen", skulle repræsentanter fra VSVI's bestyrelse have et møde med

Herborg Sogneforening den 6. november 1995.

På dette møde ønskede man fra VSVI's side at fremlægge sine ønsker for stationsarealet, og ligeledes høre hvad sogneforeningens planer var for området. Vi fik grønt lys til at arbejde videre med planerne for en remise i Herborg, og fra sogneforeningens side var man desuden interesseret i at give en hjælpende hånd, når bygningen skulle rejses. Endelig blev det bestemt, at man i fællesskab indkøbte en græsklipper og skiftedes til at slå græsset på arealet.

Efter mødet er Videbæk kommune

VSVI's juletræstur til Sædding Station d. 9. december 1995, måtte bøje sig for sneen. Det blev nødvendigt at sætte cyklerne tilbage i skuret igen. (foto: red.)

blevet anmodet om at genoptage vores ansøgning om byggetilladelse til remisen.

Der er nyt i sagen om ridestien langs Videbæk-banen, da Skjern kommune i begyndelsen af januar, opgav at etablere stien. Denne beslutning er blevet taget efter, at flere af lodsejerne langs banen rettede protester mod stien. Skjern kommune vil nu forsøge at etablere stien et andet sted end langs Videbæk-banen.

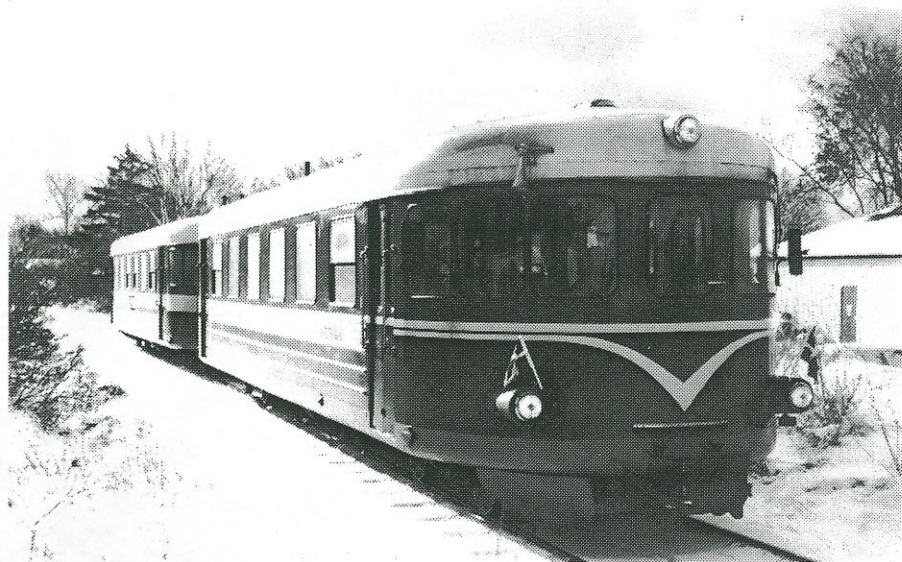

Vi har nu modtaget vores tre Gs-

godsvogne i Herborg. De står opstillet på sporet bag stationen. Vognene skal smøres op og indrettes til brug ved sinnecyklerne. Én vogn tænkes indrettet som mobilt værksted, og de to resterende tænkes anvendt som stationært værksted og lager.

Messen "Camping '96" afholdes i weekenden d. 9.-11. februar 1996 i Herning Kongrescenter. VSVI har igen i år fået lov til at medvirke på standen hos Videbæk Turistservice, for at reklamere for sinnecykeludlejningen. Hvis nogen af medlemmerne skulle

*Vintervejret på jubilæumsdagen, stod i smuk kontrast til Vestbanens røde sinnecykel.
Her har de netop krydset Bredgade, på vej mod Kongsholm. (foto: Torben Buhl)*

ønske at stå på standen, bedes man rette henvendelse til et medlem af bestyrelsen.

Som det ses af indkaldelsen andetsteds i bladet, afholdes der torsdag d. 21. marts 1996 kl. 19.30 til generalforsamling i klublokalet på Herborg Skole. Dagsorden sker ifølge vedtægterne.

Efter selve generalforsamlingen ønsker bestyrelsen at drøfte medlemsmøder, arbejdsdage, nye tiltag m.v. med medlemmerne. Hvis tiden bliver til det, vil vi se filmen "Her er banerne" fra

1949, af Theodor Christensen.

Med dette nummer af "Sinnecyklen" følger et girokort til indbetaling af kontingent for året 1996. Som tidligere år udgør kontingentet 150 kr. for medlemmer over 18 år og 75 kr. for medlemmer på 18 år og derunder. Kontingentet bedes indbetalt senest den 7. marts 1996.

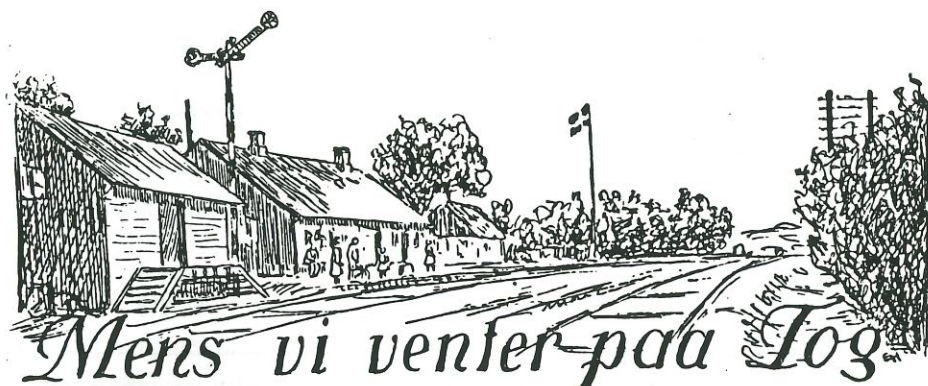

Næste nummer af "Sinnecyklen" udkommer den 1. maj 1996. God fornøjelse med dette nummer af bladet.

Red.

Efter næstfmd. Jakob Bechsgaards velkomst til de fremmødte gæster, præsenterede Lars S. Madsen og Kurt M. Andersen jubilæumskriftet. 18. november 1995 (foto: red.)

“Kampen mod ulykken” 3. del

Fra Emil Bønnelycke's Historier om lokomotivførere, Nordisk Forlag, 1927.

Han var i et forbitret, uroligt Humør. Det er dog uhørt, at man ikke holder mig à jour med, hvor Togene befinder sig paa Strækningen. En Smule Krydsningsforlægning? Den kunde jeg jo have faaet for længe siden. Men man tog ikke noget Hensyn! Man tænke bare paa sit eget! Man lod Lokomotivføreren om at staa med Favnen fuld af Ansvar! Det hele hvilede paa ham. Saadan tænkte Kongerup. Skete der noget, var det ham, der blev draget til Ansvar. Han havde 31 Vognladninger, Sovevogne og Gennemgangsvogne, et Tog fuldt af trætte og sovende Mennesker, der ikke skænkede Tanken om den overhængende Fare et Minut. Jamen, der *var* jo ingen Fare. - Herregud, en Smule Forandring i Togenes Gang, det hørte jo til Dagens Orden. Og dog - hvad var det, der sad og lurede i hans Bevisthed. - - ?

Aldrig, syntes han, havde han kørt til som i denne Nattetime. Fyrbøderen vilte ikke. Fyrdørene stod aabne paa hele Turen og det flammende Skær slog ud under den sorte Vinterhimmel. Han aabnede helt for Dampen, lukkede saa lidt, og lukkede helt op igen. Paa denne Maade pressede han Hastigheden højere og højere op. Nedad Bakken mellem Stilling Station og Hørning By mærkede han, hvordan den store Vognmængde formelig drev Lokomotivet frem... Toget førtes hen over Skinnerne af sin egen Hastighed som en Verden i Bevægelse, som en Sten, der er kastet afsted... Et Pres og en klaprende Larm, nogle Lys og en grøn Lygte forude, det var Hørning Station.

Nu kom Krydsningen, Hasselager Station. Hastighedsmaaleren steg. Han mærkede allerede, at den vældige Bakke ned mod Aarhus By var under Toget. Det

fløj afsted med sine Vogne. Kongerup saa paa sit Ur. Kunde han holde denne Hastighed gennem Hasselager og ned mod Aarhus, vilde han være "rettidig inde".

Pludselig - der skete noget - han vidste ikke, hvad det var - men det store kraftige Menneske fik et lille Chock, en Slags Forskrækkelse, eller hvad det var - det var som om Jernpladen, han stod paa, skred bort under Fødderne paa ham...

Hans Haand havde uvilkaarligt, ved Visheden om Hasselager Stations Nærhed, fattet om Vacuumbremsen.

Den gav efter. Den faldt - d.v.s. Haandtaget var slapt og uden Kraft. Det strittede ikke imod, som det *ska/i* det Øjeblik, den atmosfæriske Luft lukke ind i de lufttomme Rør. Der *var* intet Vacuum. Der *var* ingen Bremse.

- Hvad er *det*? raabte Kongerup og greb som en Gal om det store, oljede Træhaandtag. - Nu har jeg aldrig i mit Liv... - -

Fyrbøderen havde set Lokomotivførerens Ansigt, et forstyrret, raadløst og meningsløst Udtryk.

- Hvad er der, Mester? - raabte han.

- Der er intet Vacuum - -. Vi kører løbsk. Jeg kan - Gud hjælpe mig - ikke holde - Toget - -

Han greb igen om Haandtaget. *Der var intet Vacuum.* Han fløj til Vinduet, lænede sig ud af Førerhuset. Det foer igennem hans Hjerne, at den Bue, Banelegemet beskrev, betød at Toget befandt sig ikke to Kilometer fra Stationen. Skulde han kunne standse Toget, maatte han fløjte alle Konduktørerne til Haandbremserne, men det var et besværligt, langsomt Apparat...

Fyrbøderen sprang over ved hans Side. De var begge grebet af samme Tanke.

- *Hvis* der nu er Stop, Mester? - raabte han og holdt ved hans Arm.

- Saa knuser vi hele Toget imod "Slæberen" - svarede Kongerup tilbage.

Dér var altsaa Faren. Dér var altsaa det hemmelighedsfulde - *det*, som havde ligget og luret i hans Bevisthed. Det var den elendige Vacuumprøve inde paa Fredericia Station, og Togføreren havde garanteret for, at det var i Orden, jo Tak, en nydelig Garanti, en nydelig Hjælp -.

I Sekunder, nej, i Brudstykker af Sekunder foer gennem hans Hjerne Billedet af Godstoget, der holdt og ventede - *hvis* det ventede -, endnu, han havde jo ikke mødt den forbandede "Slæber" -, Billedet af Ulykken, Braget og Skriget, Billedet af de Hundreder af sovende Rejsende, den gamle Mand med det milde, rolige Ansigt og den hvide Fip -, den unge Pige med den lille, brune Hat og Øjnene, der var rettet mod Haandspejlet - hun, som rejste til et Møde med en Ven, en Forlovet

-, Lærerfamilien med Drengen, der sad og gned Øjnene af Søvnighed, og Pigen med Fletningerne ned over Brystet, alle Menneskene, alle Telegrammerne, alle Sorgerne - -

Buh, han rystede sit store Lokomotivførerlegeme. Aldrig var *det* sket ham, at han mistede Herredømmet over sit Tog. Aldrig havde han været i en saa vanvittig Situation, at hans Vacuumbremse var død og uden Kraft.

Hvad skulde han gøre? Der var Sekunder at løbe paa. Om et Øjeblik dukkede Signalmasten frem. Viste den sine smaa, røde Øjne, var det Døden, der saa paa ham.

Han havde lukket af for Dampen. Han saa paa Hastighedsmaaleren. Den vuggede ved 95-Kilometer-Tallet. - Han slog i Forbitrelse til det slappe Vacuumhaandtag, det, som havde svigtet ham - forraadt ham. - Viseren paa Skiven var faldet helt ned fra den røde Streg. Fyrbøderen hang ud af Lokomotivet for at fange Signalet.

Det var ned ad Bakke. Vognene, de store, tunge Waggoner, drev Toget afsted. Nattoget var i Virkeligheden kørt løbsk.

Kongerup greb som en rasende i Fløjten. Han fløjtede, saa Lyden gjaldede langt ud i Natten. Til Bremserne, til Bremserne, faa fat i Jeres Haandbremsere, alle Mand til Haandbremsere!

Selv lagde han Styringen koldblodigt tilbage, helt tilbage. Det vil sige, at Lokomotivets Hjul tvinges *den modsatte Retning, hvor de løber rundt* - -

- Om det saa skal sprænge - hele Skidtet - tænkte Kongerup - *holde*, det skal vi - -

Han fløjtede, fløjtede, fløjtede -

Lokomotivet rystede som af en vældig Kuldegysning. Det skjalv og slog i hele Lokomotivlegemet. Hjulene *stod*. En vældig Ildregn af Gnister slog ud fra

Skønhed, som De ikke aner,
findes langs

private baner

Gør deres indkøb _____

_____ hos vore annoncører

Bandager og Egerne og Skinnerne. Hjulene bevægede sig ikke.

Det kalder Lokomotivførere at "køre i Slæde."

Han fo'r til Vinduet, saa ud. Baade han og Fyrbøderen hang ud af Førerhuset. Nu kom Signalet, nu - nu var det der -.

Nu - -.

I Mørket, ligesom bag Volde af Dæmninger, dukkede Signalmasten frem.

Nu var det - den -.

To grønne Lanterner lyste imod dem.

Det var som om begge Mændene nær var faldet ned fra Lokomotivet.

- Der er Gennemkørsel, Mester! - raabte Fyrbøderen og greb om Kongerup.

- Ved Gud, jeg tror det ogsaa - svarede han, gjorde en Synkebevægelse og lod Toget rutche ind paa Stationen.

- - -

Der holdt Godstoget inde paa Vigesporet.

Eksprestogets bagerste Vogne standsede ud for Godstogets sidste Vogn. Saa langt var det kørt frem før det holdt... Togføreren, Togpersonalet og Stationsmesteren kom løbende hen til Lokomotivet. De Rejsende var myldret ned paa Perronen, opskræmte af Spektaklet og Larmen.

Kongerup var bleg, rasende og vaad af kold Sved. Han vilde ikke være sentimental, fordi hans Tog var skaanet for en Ulykke. Nej, han vilde skælde ud! Det var ikke pænt. Men saadan var han.

- Det skal min Salighed blive Jer en dyr Historie - sagde han, da han traadte ned i Gruset. - Der er intet Vacuum. Vi har kørt uden Vacuum! Hvad er det for noget Møg, I har lavet i Fredericia -? Jeg var i rette Tid til Hørning og skulde være rettidig inde - men nu taber vi det hele for saadan noget forbandet Svineris Skyld! -

- Var der ikke noget Vacuum? - spurgte Togføreren.

Nye medlemmer

Vi byder velkommen til:

Skjern-Egvad Museum
Bredgade 77
6900 Skjern

Torben Bach
Karlsunde Strandvej 69
2690 Karlsunde

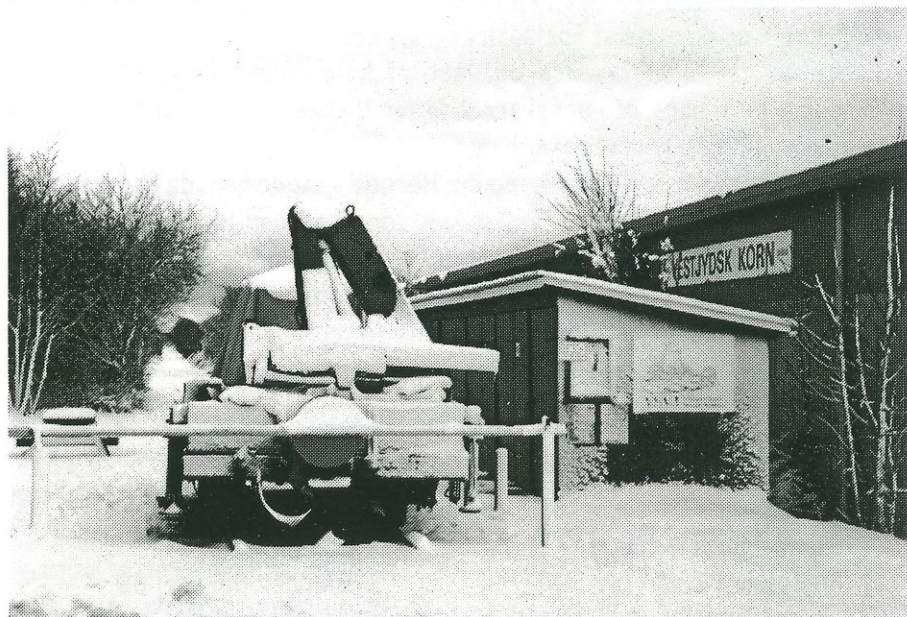
med en tak for jeres støtte til Videbæk-Skjern Veteran Jernbane.

- Det maa være Sovevognene, der er noget galt med - sagde Kongerup.
- Skal jeg sætte dem ud? -
- Nej, gu skal vi ikke Nej, at I ved det allesammen: Nu kører vi varsomt ned til Aarhus, *men paa Haandbremsene alene.*

Togpersonalet ilede til deres Poster i Waggonerne. Toget fortsatte langsomt. Kongerup kunde næsten ikke støtte i Knæene da han gik ned af sit Lokomotiv inde paa Aarhus Banegaard...

Han vilde ikke tale med nogen. Han kunde have grædt, saa forbitret over *andres* Skødesløshed var han. Men de Rejsende myldrede vaagne og glade hen ad Perronerne, ud af Byen...

- Jo, det var Sovevognen - sagde en af Vognopsynsmændene otte Dage senere.
- Den var forstoppet i Rørene. Der sad en Klump Twist inde i en af Kanalerne. Den var haard som en Bold. Det var den, der var Skyld i, at Mester den Aften med Tog 917 ikke kunde faa suget Vacuum op...

MD15 begravet i sne i Herborg d. 18. november 1995. Skiltet på skuret bekendtgør, at den annoncerede kørsel med sinnecykler og -biler er indstillet. (foto: red.)

**Indkaldelse til ordinær generalforsamling,
torsdag d. 21. marts 1996 kl. 19.30 i Herborg Skole.**

Dagsorden ifølge vedtægterne:

- 1) Valg af dirigent.
- 2) Formandens beretning om klubbens virksomhed i det forløbne år, samt oplysning om planerne for det kommende år.
- 3) Fremlæggelse af det reviderede årsregnskab til godkendelse.
- 4) Valg af medlemmer til bestyrelsen i henhold til §6. På valg er:
 Formand Carsten Hansen (modtager ikke genvalg).
 Næstformand Jakob Bechsgaard (modtager genvalg).
 Sekretær Kurt Moskjær Andersen (modtager genvalg).
 Valg af to suppleanter. På valg er:
 Tom Läng.
 André Läng.
- 5) Valg af revisor og revisorsuppleant. På valg er:
 Sv. Aa. Clemmensen.
 Egon Carlsen.
- 6) Fastsættelse af kontingent for det følgende kalenderår.
- 7) Indkomne forslag.
- 8) Eventuelt.

Indkomne forslag skal være bestyrelsen i hænde senest 8 dage før generalforsamlingen.

Bestyrelsen.

Aktiviteter i VSVJ

"Camping '96" i Herning Kongrescenter:

- Lørdag og søndag d. 9.-11. februar 1996 holdes messen "Camping '96" i Herning Kongrescenter. Som sidste år, vil VSVJ være repræsenteret på Videbæk Turistforenings stand og reklamere for sinnecykelludlejningen.

Ordinær generalforsamling i Herborg Skole:

- Torsdag d. 21. marts 1996 afholdes den ordinære generalforsamling i klublokalet på Herborg Skole. Dagsorden ifølge vedtægterne. Alle med gyldigt medlemskort for 1996, er stemmeberettigede.
Efter generalforsamlingen ønsker bestyrelsen at drøfte bl.a. medlemsmøder og arbejdsdage med medlemmerne og hvis der bliver tid efter kaffen, vises jernbanefilmen "Her er banerne" fra 1949.
Mød op og gør din indflydelse gældende.

Start på udlejningssæson 1996:

- Onsdag d. 1. maj 1996 lyder startskuddet for endnu en udlejningssæson med sinnecykler. Som de forrige år, varetager Videbæk Turistservice det administrationsmæssige vedr. udlejningen indtil sæsonen slutter d. 31. oktober 1996.
Billetpriserne er i år hævet lidt, så prisen for leje af en sinnecykel i 4 timer koster 60 kr. og 95 kr. for 8 timer.
Videbæk Turistservice har til huse hos "Antons Camping", Falkevej 1, 6920 Videbæk, tlf. 97 17 37 17.

Maskinafdelingen

I vinterhalvåret er arbejdsdagene om tirsdagen inddraget, da vi mangler indendørs faciliteter til at mødes og arbejde. Det er på nuværende tidspunkt for mørkt og for koldt til at stå udenfor.

Det forventes at vi starter igen til foråret, når vejret tillader det. Indtil da bliver der nogle store arbejdsdage istedet med bl.a. rydning af banen og reetablering af overskæringen over Møllevej i Herborg. Se venligst under baneafdelingen.

Baneafdelingen

Der arbejdes på banestrækningen hveranden lørdag fra kl. 13⁰⁰, nedenstående lørdage. Mødested er sinnecykelskuret, på Herborg Station.

Af aktuelle projekter der skal laves, er:

- Beskæring af vegetation Risdal-FERRODAN.
- Udskiftning af defekte bomme.
- Genetablering af overskæringen over Møllevej.
- Oprydning på stationspladsen, med sortering af sveller.
- Flytning af sinnecykelreservedele til de nye godsvogne.

Tilstedeværende fra bestyrelsen:

Januar		Februar		Marts		April		Maj	
6	Torben B.	3	Lars S. M.	2	Søren A.	13	Lars S. M.	11	Søren A.
20	Kurt M. A.	17	Carsten H.	16	Torben B.	27	Carsten H.	25	Torben B.
				30	Kurt M. A.				

Medlemmerne bedes, såvidt muligt, selv tage værktøj med til arbejdsdagene. Ved problemer af nogen art, rettes henvendelse til den tilstedeværende fra bestyrelsen.